LEI 90 LEI

vor trimite direct Secțiunii „UNIVERSUL" a Societății FRANCO-ROMANE", București, Calea Griviței 23, cititorii cari și-au procurat lozul loteriei statului, încă dela clasa I-a, sau mai înainte, DE LA ORICARE COLECTURA și cari doresc a-l combina acum cu

ASIGURAREA DE 50000 lei

Ei vor beneficia de această reducere, adică vor trimite numai câte 90 lei lunar în loc de 190 lei în tot timpul anului I de asigurare, realizând astfel o bonificație totală anuală de

lei 1200 lei

în numerar, contravaloarea lozurilor ce-și vor procură de la oricare colectură.

Grăbiți-vă ca să puteți lua parte la tragerea din 15 Mai 1938.

ANCHETELE NOASTRE

Institutul de corecție din Gherla

Un scurt istoric. — Prin ce transformări a trecut

Deș, 3 Mai

Călătorului, care merge dela Deș la Gherla, primele clădiri ce-i atrag luarea aminte sunt acea a institutului de corecție pentru minori și a liceului de băeți, amândouă edificii impunătoare.

In acest reportaj mă voiu ocupa de primul, urmând ca liceul să formeze subiectul unui alt articol.

Institutul de corecție și educație din Gherla este așezat în partea de nord a orașului, în vechea cetate de odinioară, fiind transformat apoi într'un mare penitenciar și în urmă în institutul de azi.

Astăzi, șanțul de o lățime considerabilă, care împrejmuia cândva cetatea, este nivelat și în locul lui sunt grădini; astfel că vizitatorul nu-și poate închipui, dela prima vedere, că stă în fața fortărețel de odinioară, care era înconjurată de bastioane puternice și poduri mobile și care a fost cel mai marcant punct strategic pentru domnitorii Ardealului.

Intrând în institut pe poarta principală, se vede în față clădirea în care este locuința directorului, așezată pe un mare bastion. In dosul acesteia se află alt edificiu mare, care împarte curtea institutului în două și anume: în edificiul numit „Martinuzzi" în care sunt așezate: la etaj fetele și la parter atelierele de tinichigerie, dărie și diferite magazii iar paralel cu edificiul „Martinuzzi", la nord-vest se află clădirea zisă „Rakoczi", care azi cuprinde: la etaj infirmeria, iar la parter muzeul institutului, magazia de efecte și în continuare, carcerile.

In fața edificiului „Martinuzzi", spre est, e clădirea principală, construită în anii 1857-1861, cu parter și trei etaje, în mijloc cu un turnuleț cu orologiu și ascensor. In cele două aripi la parter sunt capela ortodoxă și greco-catolică.

In acest edificiu locuesc elevii. Tot aici se mai găsesc la parter: atelierul de tâmplărie și magaziile de materiale; în etajul întâi, atelierul de cismărie, croitorie și legătorie de cărți, precum și capela reformată și evreiască; în etajul II și III sunt familiile, sălile de învățământ și profesorale. In curtea institutului se mai află diferite clădiri în care sunt instalate: țesătoria mecanică și atelierul electric.

Sub capela din etaj a edificiului „Martinuzzi" se găsea la 1822 cea mai adâncă temniță subterană.

CETATE, PENITENCIAR, INSTITUT

După cum am arătat, actualul institut corector-educator, pe vremuri a fost o cetate puternică, apoi penitenciar. Ca institut datează dela anul 1913. In ce privește anul edificării, părerile se împart. Insă după toate probabilitățile s'a construit pe la 1540 de către cancelarul regesc Martinuzzi George. Unii susțin că Martinuzzi a construit această cetate pe ruinele și din materialul unei alte fortărețe mai vechi.

In sprijinul afirmațiunii lor aduc argumentul, că în edificiul Martinuzzi și mai ales în capela rom. catolică prédomină stilul gotic, obișnuit în veacul al 14-lea. Prin urmare edificiul Martinuzzi s'a făcut cu 200 ani mai târziu și e mai mult o transformare a clădirei vechi.

Pe la 1542, sub stăpânirea lui Frater George, cetatea câștigă o proprietate frumoasă care se mărește din an în an, sub diferiți voivozi-domnitori ardeleni și asta, pentru că cetatea Gherlei, dela anul 1542 până la 1780 a fost proprietatea diferiților stăpânitori din Ardeal, având menirea de-a fi un scut de apărare împotriva inamicilor.

Dintre acești stăpânitori se remarcă George Rakoczi II, care pe la anul 1631 a mărit institutul, edificând în partea nord-vestică o clădire care și azi poartă numirea de „Edificiul Rakoczi". Din anul 1736, averea cetății ajunge în posesia armenilor din Gherla și deatunci rămâne proprietatea acestui oraș. Sub împăratul Josif al II-lea, la 1786, cetatea Gherlei este transformată în penitenciar și ca atare stă sub jurisdicțiunea militară până la anul 1807, când este predată autorităților civile. Ca penitenciar a fost aranjat pentru 630 deținuți.

In anii 1847—48 penitenciarul este renovat, șanțurile nivelate și transformate în grădini. In acelaș timp este prevăzut cu măcelărie, cârciumă și corp de gardă. Forma de azi și-a câștigat-o în urma construcțiilor din 1844 și 1857-1861 precum și din 1913. Penitenciarul aparține ministerului de justiție dela 1 Mai 1868.

E de subliniat că acest penitenciar a fost loc de suferință grea pentru bieții români, cari au cutezat să-și ridice glasul împotriva asupritorilor maghiari în revoluția din 1848—1849.

In anul 1913 a fost transformat în institut de corecție și ca atare funcționează și azi, la 3 Martie 1919 fiind preluat de statul român.

Dela preluare și până în 1924, aici erau trimiși și minorii condamnați la închisoare corecțională, așa că numai în acel an (1924) începe a deveni adevărat institut de corecție în care sunt internați numai minori condamnați la creștere corecțională și după cererea părinților.

In institut elevii sunt împărțiți pe familii de câte 25—30 inși, fiecare familie având ca șef un învățător, ajutat în educația și supravegherea elevilor de 4 conducători de meserie (maiștri) sau 4 supraveghetori. Pentru educația religioasă și morală, institutul are preoți de toate confesiunile, cari pe lângă serviciile divine ce le țin în Duminici și sărbători, predau și morala creștină în ore destinate în acest scop, în cursul săptămânii.

Despre funcționarea, rolul și nevoile acestui institut într'un număr viitor.

N. BODEA

———xXO❖OXx———

Apele Mureșului și Crișului Alb scad

Arad, 7 Mai

Apele Mureșului au început să scadă, înregistrând la Arad, de eri până azi, o scădere de aproape 20 cm. Tendința apelor este tot spre scădere.

Din județ se anunță că acolo unde apele Mureșului s'au revărsat din albie, scăderea apei e și mai sensibilă. Apele au început să reintre în albia lor naturală.

Apele Crișului Alb sunt, de asemeni, în scădere. Terenurile inundate din jurul comunelor Halmagiu, Buteni și Gurahonț au început să fie eliberate de apă. Scăderea înregistrată la apele Crișului Alb e de 40 cm.

Se prevede din datele comunicate din județ că apele vor continua să scadă cu repeziciune.

In cazul când nu vor cădea ploi abundente în munți, pericolul altor inundațiuni e înlăturat.

Memento

Calendar

LUNI, 9 MAI

Ort.: Sfântul Prooroc Isaia († 681 în. Chr.).
Cat.: Sfântul Grigore din Nazianz.
Prot.: Hiob.
Evreesc: 8 Iiar 5698.
Mahomedan: 9 Rebi-el-Aver 1357.

*

Răs. Soarelui 4.58. Apusul 19.26.

Radio

LUNI 9 MAI

RADIO-ROMANIA
823kHz. 364, m. 12 kw.

RADIO-BUCUREȘTI
160 kHz. 1875 m. 150 kw.

6.30: Deschiderea emisiunii: Gimnastică ritmică. Radio-jurnal. Concert de dimineață (discuri): Sardana de Catala; Vals de Oscar Strauss și Dragoste de țigan, vals de Lehar; Cavalerul „Barbă albastră" fantezie de Offenbach; Balet din „Isoline" de Messager; **Sfaturi gospodărești și medical.**

7.45: Inchiderea emisiunii.

13.15: Ora. Culturale. Sport. Cota Dunării.

13.25: Concert de prânz (discuri): **Muzică variată:** Suită de balet Gluck-Mottl (orch. Operii din Berlin, dirij. de Leo Blech); Gavotă de Mehul (violoncel: Gaspar Cassado); Două arii din „Don Juan" de Mozart (voce: Peter Anders); Rondo în mi bemol major de Hummel și Vals impromptu de Liszt (pian: Ania Dorfmann); Fantezie pe motive de Schubert (orch. Operii din Berlin, dirij. de Schultze); Scherzo din „Visul unei Nopți de vară" de Mendelssohn (orch. filarm. din New-York dirij. de Arturo Toscanini).

14.15: Ora. Mersul vremii. Radiojurnal.

14.25: Continuarea concertului de prânz (discuri): La moara din răscruce și Stai cu mine de Villnov; Fox de Woods și Fox de Duke; Mai cântă-mi încă odată, vals de Strecker și Cântec vienez de Jäger (voce: Eric Helgar; Duete din operetele „Mascota" de Audran și „Fiica D-nei Angot" de Lecocq (voce Ninon Vallin și André Baugé); Fox-internezzo de Plessow și Fox de Lorey; Cum ai putut? de Warren și Era ploaie de Hirsch; Cum te rabdă inimioara de Dendrino și Trimit mașina să te ia (voce: Ion Luican); Boston de Lindsay și Vals de Lincke.

15.20: Publicații. Ecoul zilei.

19: Ora. Mersul vremii.

19.02: Actualități românești Limba. Culturale.

19.15: Portrete de compozitori: EM. CHABRIER, DUPARC, CHAUSSON (discuri): Espana de Chabrier (orch. Operii Scala, dirij. de Sabajno); Phidylé și Valul și Clopotul de Duparc (voce: Panzéra); Poem op. 25 de Chausson (Yehudi Menuhin și orch. simf. din Paris, dirij. de George Enescu); Suspin de Duparc (voce: Panzéra); Dans slav și Marș vesel de Chabrier (orch. simf.).

20: Situația agriculturii, de prof. **Gh. Ionescu Sisești,** ministrul agriculturii și domeniilor.

20.15: Concert de seară: Orchestra Radio dirij. de **Th. Rogalski:** Uvertură la „Castelul fermecat" de Fr. Rust; Dansuri norvegiene de Grieg; Dansuri din opera „Mireasa vândută" de Smetana; Foaie de album de Wagner.

21: Reflexe românești în pictura renașterei italiene, de prof. Alex. Marcu.

20.15: Continuarea concertului de seară; canto: d-na **Dora Massini:** Preludiu în sol de F. W. de Massi-Hardmann; Arie Elsei din „Lohengrin" de Wagner (voce: d-na **Dora Massini**); Canto amoroso de Samartin; Ah! perfido, de Beethoven (voce: d-na **Dora Massini**); Gopak de Mussorgsky; Arie din „Boema" de Puccini (voce: d-na **Dora Massini**); Gavotă de Popper; Preludiu de Rachmaninoff.

RADIO ROMANIA

22—22.20: Muzică de dans (disc.): Nella rumba de Emer și Rumba de Riestra; Tango de Bardi și Tango de Castellanos; Două Conga de Calle; Step și Fox de Sigler; Carioca de Siegel.

RADIO BUCUREȘTI

22: MUZICA DE CAMERA, QUARTETUL RADIO (D. Teodoru-vioara I, V. Boniș-vioara II-a, I. Ghiga-violă și Th. Lupu-violoncel): Quartet în fa major de Schumann.

RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI

22.30: Radio-jurnal: Sport.

22.45: Concert de noapte al orch. Fănică Ursu, transmis dela **restaurantul Mircea.**

23.45: Jurnal pentru străinătate în limba franceză și germană.

*

Paris, 1648 m. 182 kHz. 80 kw. — 20. Pentru școlari. 20.30. Conf. 21. Cronică. 21.15. Melodii variate. 21.30. Concert liric. 23.35. Plăci. 23.45. Ora, Inf.

Deutschlandsender, 1571 m. 191 kHz. 60 kw. — Concert de muzică ușoară. 21. Concert de orchestră. 23. Inf., Meteor, Sport. 23.30. Concert nocturn. 24. Concert de orchestră. 2. Stuttgart. Concert nocturn.

Varșovia, 1339 m. 224 kHz. 120 kw. — 21. Concert de orchestră. 22.45. Inf. 23. Concert simfonic. 23.50. Inf.

Budapesta, 549 m. 546 kHz. 120 kw. — 20.25. Plăci. 21.20. Seară variată. 22.40. Inf. 23. Concert de quartet feminin. 24. Inf. 0,05. Orchestră de jazz. 1.05. Inf.

Viena, 507 m. 592 kHz. 150 kw. — 20.10. Breslau. Cabaret radiofonic. 22.10. Concert din opere. 23. Inf. 23.20. Concert nocturn.

Praga, 470 m. 638 kHz. 120 kw. — 19.20. Concert de orchestră. 20. Ora, Inf., Meteor. 20.10. Conf. 20.25. Brno. 21.20. Conf. 21.40. M. Ostrava. 22.30. Quartet de coarde (Enescu). 23. Ora, Inf., Cronica zilei, Sport. 23.15. Plăci. 23.35. Bratislava.

Belgrad, 437 m. 686 kHz. 2,5 kw. — 18,35. Concert de orchestră. 19.35. Recital de vioară. 20.05. Plăci. 20.30. Ora națiunii. 20.50. Reportaj. 21.30. „Peer Gynt", Operă de Grieg. 23. Inf. 23.15. Muzică de dans.

Roma I, 713 kHz., 420,8 m. — 20.40. Concert de orchestră. 21. Ora, Inf., Radiojurnal. 21.20. Cronică. 21.30. Muzică variată. 22.15. „Simon Boccanegra" Operă de Verdi. 1. Reportaj.

Sofia, 354,9 m. 850 kHz. 100 kw. — 6.55. Cultură fizică. 7.10. Muzică populară. 7.20. Muzică ușoară. 7.30. Inf., Sfaturi. 8. Muzică ușoară. 12. Concert de orchestră. 12.45. Conf. 13. Concert. 13.30. Inf. 13.45. Muzică populară. 14.20. Muzică de dans. 20. Muzică ușoară. 19.30. Melodii populare. 20. Conf. 21.15. Recital de pian. 20.45. Concert simfonic. 21.30. Inf. 21.45. Continuarea concertului. 23. Conf. 23.10. Muzică de dans.

MARȚI 10 MAI

RADIO-BUCUREȘTI
823 kHz. 364,5 m. 12 kw.
RADIO-ROMANIA
160 kHz. 1875 m. 150 kw.

8.30. Deschiderea emisiunii: Gimnastică ritmică; Radio-jurnal; Concert de dimineață (discuri): Hora îndrăcită; Poșovaica dela Făgăraș și Breaza din Brașov; Frunza și Ciobănaș la oi am fost; Pe deal pe la Cornățel și S'aude clopotul la schit (voce: Gică Dumitrescu); Hora boerească; Sârba olteneasă și Foaie verde aguridă (nai: Fănică Luca); **Sfaturi gospodărești și medicale.**

9.45. Inchiderea emisiunii.

13.15. Ora. Culturale. Sport. Cota Dunării.

13.25. Concert de muzică românească. Orchestra Vasile Julea: (voce: **Petre Stamate**): Arii naționale; Potpuriu ardelenesc de Romcescu; Primăvară, romanță; Spune, spune moș bătrân și Sârbă; Dacă nu te cunoșteam, tango de Vasilescu; Bordeiaș, bordei, cântec național de Boldeanu; Hora călugărească de Nicu Julea (solo acordeon) și Arii oltenești.

14.15. Ora. Mersul vremii. Radiojurnal.

14.30. Continuarea concertului: Cărăruie, cărăruie, romanță; Vin mândruțo, cântec național de Dendrino; Primul nostru vals de Constantinescu; Alunelul și Crăițele; Arii naționale (solo clarinet: Ion Buzatu); Aceiaș poveste frumoasă de Dendrino; Dragoste ce ai cu mine, cântec național de Nicușor Predescu; Coboară puică coboară și Hora lui Costică Buică; Ca să-ți cânt dintr'o ghitară, romanță de Manzatti; Hora lui Julea și Arii oltenești.

15.20. Publicații, Actualități străine, Radiofonice.

19. Ora. Mersul vremii.

19.02. Concertul Fanfarei Școalei pregătitoare de ofițeri, cond. de lt. **Horia Pandrescu:** Sambre et Meuse de Planquette, marșul școalei pregătitoare de ofițeri; Flori de Bragadiru, potpuriu de I. Cutrupi; Zi de veselie, potpuriu de P. Lăzărescu; Potpuriu de marșuri românești; Potpuriu de cântece ardelenești de Mureșanu; Floarea României, potpuriu de Paschill.

20.10. Rezervat.

20.30. Concertul Societății corale „Carmen" cond. de **I. Chirescu:** Hristos din morți a înviat de D. G. Kiriac; Imnn de 10 Mai de Cuclin; Trecerea Dunării de Ialovițchi-Kiriac; Sus inima, Români de Chirescu; Vivandiera de G. Dima; Vara grânele se coc, de I. Vidu; Cântă cucul se rotește de D. G. Khiriac; Logodna de I. Vidu.

21. Rezervat.

21.15. Concert de muzică românească: Orchestra Radio dirij. de **Th. Rogalski și Corul Asociației creștine a tinerilor:** Spre paza frontierii marș de C. C. Nottara; „Altarul mânăstirii Putna de Ciprian Porumbescu (**corul asoc. creștine a tinerilor și orchestra,** în primă audiție); Amurg de toamnă de Alfred Alessandrescu (**orchestra de coarde**); La Arme! de Castaldi (**corul asoc. creștine a tinerilor**); Bagatela de Scărlătescu-Rogalski; Preludiu de Mezetti; Rapsodia în La de George Enescu; Se'ntorc vitejii! de Castaldi (**corul asoc. creștine a tinerilor**); Dans țărănesc de C. Dumitrescu; Dansuri românești de Brediceanu; Poema română de George Enescu.

22.30. Radio-jurnal. Sport.

22.45. Concert de noapte al orchestrei Victor Predescu, transmis dela restaurantul **„Luxandra Paro".**

23.45. Jurnal pentru străinătate în limba germană și engleză.

*

Paris, 1648 m. 182 kHz. 80 kw. — 21. Cronică; 21,15. Teatru radiofonic; 22,30. Inf.; 23,15. Muzică de camera; 23.45. Ora, Inf.

Deutschlandsender, 1571 m. 191 kHz. 60 kw. — 21. Viena. Muzică de dans; 22. Cronică; 22.15. Nimicuri muzicale; 23. Inf., Meteor, Sport; 23,30. Concert nocturn; 23.45 Inf.; 24. Seară de dans; 1. Stuttgart. Concert nocturn.

Varșovia, 1339 m. 224 kHz. 120 kw. — 20.50. Muzică ușoară; 21.45. Radio-jurnal; 21.55. Conf.; 22. Concert simfonic; 23. Orchestră de dans.

Budapesta, 549 m. 546 kHz. 120 kw. — 20.20. Concert coral; 21. Teatru radiofonic; 22.40. Inf.; 23.05. Orchestră de țigani; 24. Inf.; 0.05. Plăci; 1.05. Inf.

Viena, 507 m. 592 kHz. 150 kw. — 20.10. Muzică populară; 21. Concert de muzică de dans; 22. Cronică 22,15. Continuarea concertului; 23 Inf.; 23,30. Hamburg. Muzică variată și de dans.

Praga, 470 m. 63 kHz. 120 kw. — 20.40. Concert de muzică militară; 21.15. Conf.; 21.55. Brno; 22. Ora, inf.; 22.10. **Concert de muzică românească: Divertisment op. 38 (Mihalovici); Simfonia în mi bemol major (Enescu);** 23. Ora, Inf., Cronica zilei, Sport; 23,15. Plăci; 23.20. **Concert de pian de muzică românească: Suită lirică (Andricu) Sonatină (Andricu); Bucuriile doamnei (Jora); Toccata (Enescu);** 24 Inf.

Belgrad, 437 m. 686 kHz. 2,5 kw. — 21. **Concert de muzică românească;** 21.30. Muzică de camera; 22,30. Discursuri, Inf., Radio-jurnal; 21.20 Conf.; 21.30. Muzică variată; 22. Teatru radiofonic; 22,30. Concert de orchestră; 24. Radio-jurnal; 0.15. Muzică de dans.

Sofia, 354,9 m. 850 kHz. 100 kw. — 12. Concert de orchestră; 12,30. Conf.; 12.45. Continuarea concertului; 13. Conf.; 13.10. Muzică populară; 13.30. Inf.; 13.45. Plăci; 14.15. Inf.; 14.20. Muzică de dans; 18. Ora familiei; 19. Muzică militară; 20. Conf.; 20.15. Melodii populare; 20.45. Muzică de camera; 21.30. Inf.; 21,45. Recital de canto; 22,15. Recital de romanțe rusești; 22,45. Inf.; 23. Concert nocturn; 23,30. Muzică de dans.

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE

In luna Aprilie 1938 s'au consultat de 1384 cercetători 7023 volume și broșuri tipărit; de 134 cercetători s'au consultat 276 manuscrise, 119 documente, 44 cărți vechi românești (1508-1830); de 31 cercetători s'au consultat 84 stampe, hărți, etc. și de 12 cercetători 40 monete și medalii.

Colecțiunile Academiei au sporit în această lună cu 1277 volume și broșuri tipărite, 515 numere de reviste române, 423 numere de reviste străine, 25 volume manuscrise, 2 documente, 27 stampe, 22 portrete, 2 albume, 3 fotografii și 8 monete și medalii.

Biblioteca este deschisă în fiecare zi de lucru: pentru cărțile tipărite în orele 8—18, pentru manuscrise, documente și cărțile vechi românești în orele 8—18, pentru stampe, hărți, etc., în orele 8—13.

Cânepa și sfoara de sizal indigenă

(Urmare din pag. I)

naștere a culturii de cânepă. Se fac sacrificii mari bănești și oameni de inimă s'au pus în fruntea acestei inițiative lăudabile. Sforțările vor fi însă zadarnice câtă vreme sizalul importat va putea să înlocuiască cânepa noastră. Fabrica indigenă de sfoară (sunt 3 fabrici cartelate) importă fuior de sizal, fără nici un control, adică atât cât îi trebue pentru a fabrica sfoara de sizal, cu care concurează sfoara de manila importată de agricultori, dar și cantitatea pe care o utilizează pentru a fabrica acele produse cari se făceau mai înainte din cânepă. E evident deci că atâta vreme cât importul de fuior de sizal nu va fi suprimat, sau cel puțin reglementat și controlat, cultura cânepii la noi nu va putea renaște.

Sunt însă pesimist cu privire la realizarea unei asemenea măsuri; agricultorii n'au putința de a o impune.

NICOLAE MAREȘ

Scrisori din Londra

(Urmare din pagina I-a)

meze. Dealtminteri, răspunderea sa era cea mai mare, căci n'avea deasupra sa nici un ministru care să-l acopere cu responsabilitatea sa. Dinpotrivă, avea de aface direct cu un șef de temut, prin forța sa intelectuală. Faptul că a ieșit cu atâta cinste din această grea situație, dovedește că e într'însul un fond de talent diplomatic și că profesioniștii acestei cariere vor face bine să-l recunoască drept unul dintre ai lor. După acest excelent precedent, contele Ciano nu va trebui să se mire dacă, pe viitor vom judeca activitatea sa diplomatică după legea severă care nu se aplică decât experților de primul rang.

Dacă insistăm asupra acestui exemplu de bună diplomație, o facem fiindcă în timpurile de față și mai ales în perioada care începe acum, e mai mult decât oricând necesar să se practice arta diplomatică. Europa se găsește într'o stare de criză „purulentă". Nimic nu se întâmplă, și totul poate să se întâmple, dintr'o clipă într'alta. Tot timpul ne jucăm literalmente cu focul. Acesta e momentul pentru bunii diplomați să ne arate talentele lor. Ei trebuie să ne apere de primejdia care atârnă deasupra capetelor noastre. Ne îndoim însă că se vor găsi mulți politicieni cari, asemenea d-lui Chamberlain, să recunoască în mod cinstit și în public, serviciile pe cari diplomații le vor fi adus cauzei păcii.

AUGUR

Importante probleme comerciale și economice in discuția Camerei de comerț și industrie din T.-Severin

T.-Severin, 6 Mai

In seria de preocupări și probleme, desbătută de Camera de comerț și industrie din localitate, redăm mai jos unele cari au făcut obiectul unor intervenții către forurile superioare.

MODIFICAREA LEGII REGISTRULUI COMERȚULUI ȘI REGLEMENTAREA PROFESIUNEI DE COMERCIANT

O chestiune însemnată pentru clasa comercianților este modificarea legii registrului comerțului și reglementarea profesiunii de comerciant. Sistemul actual de a se lăsa încă porțile deschise în comerț pentru toți este extrem de dăunător economiei naționale.

Sporindu-se fără limită numărul comercianților, crește concurența, sporesc cheltuelile de regie pentru același consum general și scade rentabilitatea.

Experiența din ultimii ani a dovedit că imediat ce pe o piață s'a produs căderea unei întreprinderi, furnizorii și creditorii au început să preseze și asupra celorlalte pentru acoperire.

Camera locală socoate că nu trebue să intre în comerț decât cei cu pregătirea necesară, cu o moralitate recunoscută și care vor să-și facă o profesiune serioasă, nu să facă încercări dureroase și pentru ceilalți comercianți. Altfel nu se poate introduce moralitatea în comerț.

Incă din Ianuarie 1937, Camera locală a luat în discuție modificarea legii registrului comerțului și a arătat autorităților superioare că această lege are multe lipsuri, în special în ce privește îngrădirea pătrunderii în comerț.

Prin modificările propuse s'a cerut legiferarea profesiunii de comerciant. S'a cerut deasemenea introducerea în această lege a avizului Camerei de comerț atunci când cineva vrea să devină comerciant, dispoziție pe care o prevedea veche lege a firmelor din 1913. Aceasta pe considerentul că numai Camera de comerț este în măsură să se pronunțe asupra necesității și utilității unei întreprinderi pe o piață, precum și dacă solicitantul merită să devină comerciant.

CONSILII DE DISCIPLINĂ

Camera locală, urmărind de aproape ridicarea profesiunii de comerciant, a propus la începutul anului 1937 înființarea de organe profesionale — consilii de disciplină pe lângă Camerele de comerț. Nu se mai poate tolera ca pentru câțiva oameni certați cu morala să se arunce hula asupra tuturor comercianților.

Camera T.-Severin a arătat la timp că este necesară înființarea unui consiliu special de breaslă care să vegheze la corecta exercitare a profesiunei de comerciant, la respectarea anumitor reguli de corectitudine profesională, pe care orice comerciant este obligat să le observe și să le respecte în legăturile lui cu semenii și cu publicul consumator.

Acest consiliu trebue să poată aplica rapid și fără mult formalism sancțiuni tuturor infractorilor comercianți, spre a nu mai fi nevoe să se recurgă la instanțele de judecată care sunt greoaie și costisitoare.

După cum toate corpurile de profesioniști și de funcționari au consiliile lor de disciplină, cu atât mai necesară este înființarea pe lângă fiecare Cameră de comerț, a unui consiliu de disciplină, din sânul consiliului de administrație al fiecărei Camere care să judece și să sancționeze pe loc pe toți infractorii.

*

Pe lângă cele de mai sus, mai este o serie întreagă de deziderate a căror înfăptuire Camera de comerț, în numele clasei comercianților și industriașilor, le-a cerut de ani de zile, printre care: chestiunea arbitrajului comercial, modificarea patentei fixe, modificarea legii comerțului ambulant, legii burselor — în ce privește târgurile și oboarele — și desființarea bâlciurilor, probleme care au fost și ele discutate pe larg și la timp.

CASA DE PENSII ȘI AJUTOR A COMERCIANȚILOR

O chestiune însă, care în ultimul timp a preocupat foarte mult cercurile comerciale și industriale și a cărei realizare este de dorit, este înființarea *Casei de pensiuni și ajutor a comercianților și industriașilor.*

Cu ocaziunea discutării proectelor de mai sus, Camera locală a cercetat amănunțit această problemă și a făcut propuneri concrete.

———x●x———

Trei ani temniță grea pentru că și-a omorât fetița

Arad, 6 Mai

Curtea cu jurați din localitate a judecat procesul întentat soției lui Vasile Frățilă, născ. Eva Hagea, din comuna Ciunga, jud. Hunedoara, acuzată de omor.

Numita, în ziua de 8 Iulie 1937, și-a omorît fetița în vârstă de 21 zile, și a înmormântat-o apoi în hotarul comunei Tălagiu, din județul nostru, comună unde acuzata era în serviciu. Faptul a fost descoperit și ea a fost trimisă în judecată.

Numita și-a recunoscut vina, spunând că și-a omorît fetița din cauza mizeriei și pentru că era bolnavă.

Curtea a condamnat-o la 3 ani temniță grea.

———x●x———

Dacă ascultați la Radio

matchul România-Jugoslavia

urmăriți jocul pe planul publicat

astăzi în „Radio-Universul"

— „Radio Universul", 7 lei exemplarul —

Vaporul „Dacia" va fi andocat

Constanța, 6 Mai

In continuarea acțiunei pentru renovarea parcului său de vase, direcțiunea S. M. R. a hotărît trimiterea pe docul dela Stenia a poștalului „Dacia" spre a i se curăți fundul de scoici, după care va fi vopsit împotriva ierburilor marine.

Vasul va fi tras la cheiu în portul nostru până la 20 Mai cr. în care timp i se vor face reparații în interior. După această dată va pleca la Stenia-Istambul pentru andocare.

Supravegherea lucrărilor a fost încredințată d-lui inginer Postelnicu, șeful serviciului tehnic S. M. R. din localitate, iar lucrările interioare se fac de ateliereie direcției porturilor.

Se crede că acest vas este ultimul care va mai fi trimis pe un șantier străin, deoarece în cel mult două luni va fi pus în stare de funcționare docul plutitor din portul nostru. Bazinul lui este gata și se așteaptă numai montarea docului, care va fi adus din Anglia.

Examenele de definitivat ale invățătorilor din circ. școlară Galați

Din 283 candidați înscriși au reușit 163

Galați, 6 Mai

La școala normală „Costache Negri" s'au ținut examenele de definitivat ale invățătorilor din circ. Galați. S'au prezentat candidați din județele Covurlui, Cahul, Ismail, Tecuci, precum și 5 din jud. Ilfov.

Iată rezultatul: înscriși, 283 prezenți 218, absenți 65. La proba scrisă au reușit următorii 163 candidați.

Din jud. Covurlui: Alexandru Bâlcu Casandra, Blănaru Nicolina, Boeru Ecaterina, Bournu Petre, Cazacu Ecaterina, Floceanu Zoe, Burluc Ion, Caloianea Ilinca, Haralambie Neagu, Lefter Panait, Mihail Maria, Neofil Eugenia, Patriche David, Petrache Nicolae, Popovici Ioan, Șeitan Gheorghe, Streșină Petrache, Șușnea Apostol, Văduvolu Vasile.

Din jud. Cahul: Adam Andreiaș, Alexandru Nicolae, Anton Ion, Axente Eugenia, Bahrim Cezar, Băisan Vasile, Balmuș Ion, Bleoju Vasilisa, Botez Zenobia, Cahu Ene, Călcic Maria, Chiorpec Olga, Chiopec Ștefan, Chirvase Elena, Conache Dumitru, Crețu Ion, Dodilescu Maria, Doagă Radu, Dobrotă Alexandru, Dudău Radu, Maria Gheorghe Gheorghiu Alexandru, Gheorghiu Vasile, Goga Androne, Iftimuță Natalia, Ioan Ilie, Ionescu Marghiolița, Ionescu Octavian, Iorga Ioan, Lapteș Mihail, Lică Gheorghe Malschi Boris, Mihăilă Vasile, Mihnevici Elena, Oancă Constantin, Pătrașcu Matei, Vasile Pascenco, Perjeru Nădejdea, Popescu Victor, Radu Alexandru, Constantin Răpeanu, Răpeanu Ion, Scărlătescu Gheorghe, Alexandru Șoltănescu, Spanache Maria, Ștefan Maria, Șuiu Ana, Teodor Grigore, Uzum Elena, Uzum Stelian, Vasilache Vasile, Ruxandra Vasicoveanu, Vișan Elena, Voloagă Dumitru, Vrabie Ecaterina.

Din jud. Ismail: Arineanu Ștefan, Batiura Vladimir, Bărgăroană Alexandru, Bărgăroană Maria, Beladanov Alexei, Beladanov Pavel, Bălăi Iacob, Bogu Nicolae, Botârlan Cristache, Bulgaru Vasile, Buruiană Lucreția, Cairaclă Ion, Cațichi Gheorghe, Cheleș Pascu, Cherciu Anastasia, Cherciu Tudose, Chihaia Radu, Ciugureanu Constantin, Colesnicov Alexandru, Cojocaru Tasia, Cosuș Nicolae, Cojunholschi Leon, Doagă Dumitru, Doroșenco Isidor, Dumitriu Teodor, Emilianov Alexandrina, Gârlea Tamara, Ghiță Alexe, Lazăr Ștefan, Lungeanu Nicolae, Lungu Constantin, Lupea Ion, Macovei Claudia, Marinescu Virgil, Minculescu Elena, Munteanu Gheorghe, Nenițescu, Gheorghe, Osmochescu Anton, Pascu Aurica, Patriche Alexe, Palatarov Iacob, Palatarov Vasile, Priceputu Vasile, Radu Petre, Rădulescu Alexe, Răuțu Alexe, Sălceanu Christache, Spanache Gheorghe, Țer Darla, Trufașu Elisabeta, Volcu Maria.

Din jud. Tecuci: Anton Elisabeta, Apostol Ștefan, Arhip Ioan, Cărăuș Ion, Cășăneanu Gheorghe, Ciorâță Nicolae, Cotescu Aneta, David Maria, Dărmănescu Georgetta, Donică Elena, Druică Nicolae, Florea Safta, Guțu Teodor, Ionescu Vasile, Lușca Alexe, Ionescu Luca, Manea Spiru, Martis Niță, Mânză Lucia, Motaș Alexe, Năstac Elena, Olaru Teodor, Păvăluță Nicolae, Popa Constantin, Popa Nicolae, Popescu Eugenia, Postolache Nicolae, Țanu Virginia, Tufă Dumitru, Țipleș Maria, Zotta Gheorghe.

Din jud. Ilfov: Popescu Bogdan Constanța, Chirilă Constanța, Popescu Chirachița, Bălan Maria Elena, Mihăilă Vasile.

Să se mai deschidă un dosar al colonizărilor din jud. Tighina

Chișinău, 5 Mai

Am menționat reclamația „Institutului Social Român" la parchetul general al Curții de apel din Chișinău și privind colonizările din satul Văratec, despre care am scris, și am făgăduit să revenim asupra acestor colonizări cari, în loc să cuprindă români cuprind străini.

Dacă la Varatec pământurile destinate colonizărilor cu moldoveni au încăput pe mâna bulgarilor, tot în județul Tighina, pământurile moldovenilor împroprietăriți, au încăput sistematic pe mâna evreilor.

Există un dosar voluminos, care n'a putut avea un sfârșit, tot din cauza politicianilor, a căror influență s'a dovedit a fi fost mai tare decât interesele superoare ale neamului.

Nu cuprindem în această acuzație pe toți fruntașii politicieni din Basarabia, pentrucă unii din ei au știut să fie și la înălțimea conștiinței lor de români

Este vorba de acapararea de către evrei a terenurilor arabile cari au aparținut moldovenimei din jud. Tighina.

Lucrurile s'au petrecut astfel: Sub o guvernare a național-țărăniștilor, în care Mosca Zipștein era senator, s'a lansat în acest județ versiunea că fiscul va urmări restanțele, scotând în vânzare pământurile.

Nimeni n'a venit să desmintă această versiune, care prindea din zi în zi mai multă consistență.

Când atmosfera aceasta de neliniște și de nesiguranță s'a creat, au răsărit ca din pământ cumpărători, care erau evrei.

Nici unul din ei, neam de neamul lor n'a fost vreo dată agricultor. Cu toate acestea, ei au obținut dela primăriile rurale certificate prin care au dovedit principala lor ocupație acea de „agricultor".

Primarii și notarii au dat astfel de certificate cu nemiluita.

Apoi pacostea notarilor publici, fără studii, din Basarabia, notari care mai dăinuesc încă sub imperiul unor legi ce le recunoaște vechimea, a contribuit deasemeni la înstrăinarea pământurilor și acapararea lor de către evrei.

Dacă actul de vânzare-cumpărare s'ar fi prezentat în fața magistratului, de sigur că acesta nu putea admite posibilitatea și nici minunea ca peste noapte să se fi fabricat cu duiumul atâția „agricultori evrei".

Falsul s'ar fi descoperit.

Așa însă, actele de vânzare-cumpărare s'au autentificat la notarii publici din orașul și jud. Tighina cari, ați înțeles de sigur, erau tot evrei.

Astfel s'a ajuns ca în județul Tighina să avem azi pe pământurile moldovenilor înșelați coloniți evreești.

Și am ajuns să avem acum și români fără pământ.

La Tighina a luat ființă o întreagă comună, colonia „Lombrovca" în care doar șeful de